

Ministerstwo Infrastruktury
RPW/9704/2023 P
Data: 2023-02-17

Warszawa, dnia 17 lutego 2023 r

Minister Infrastruktury
ul. Chalubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

PETYCJA

Działając w imieniu _____ w skład w której wchodzi również _____ przedsiębiorcy wynajmujący przenośne toalety i urządzenia sanitarne, mając na względzie interes w/w przedsiębiorców, a także kierując się interesem publicznym, w szczególności likwidacji barier administracyjno-prawnych,

na podstawie

art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 870)

wnoszę petycję

w przedmiocie niezwłocznej zmiany ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.; dalej: zwana „Ustawą” lub „ucpg”), polegającej na uproszczeniu regulacji prawnych w zakresie obejmującym sprawozdawczość oraz tryb uzyskiwania zezwoleń przez przedsiębiorców zajmujących się wynajmem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych, a w szczególności wnoszę o:

1) zdefiniowanie w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach pojęcia „przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych” w celu:

- a.** nadania podmiotom wynajmującym przenośne toalety i urządzenia sanitarne odrębnego statusu prawnego od przedsiębiorców posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach

przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 ucpg;

- b. dostosowania obowiązków prawnych, w tym trybu uzyskiwania zezwoleń oraz zakresu prowadzonej sprawozdawczości do charakteru działalności prowadzonej przez przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne;

2) uproszczenie zakresu sprawozdań składanych przez podmioty zajmujące się wynajmem przenośnych toalet oraz urządzeń sanitarnych, w szczególności poprzez wyłączenie z zakresu sprawozdań składanych przez tych przedsiębiorców:

- a. informacji o ilości odebranych z obszaru gminy nieczystości ciekłych w podziale na nieczystości pochodzące z obszaru aglomeracji wyznaczonej na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, oraz spoza obszaru aglomeracji wyznaczonej na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;
- b. informacji o liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane nieczystości ciekłe, wraz z wykazem adresów tych nieruchomości;

3) ograniczenie stosowania art. 7 ust. 6c ucpg wobec nieczystości ciekłych pochodzących z przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych, który zobowiązuje przedsiębiorców do dostarczania nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe;

4) przeniesienie właściwości rzeczowej organu odpowiedzialnego za wydawanie zezwoleń obejmujących wynajem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych oraz odbiór z nich nieczystości na organ administracji publicznej szczebla wojewódzkiego lub centralnego, w celu ograniczenia biurokracji związanej z koniecznością uzyskiwania odrębnych decyzji w każdej z gmin, na terenie której działalność prowadzi przedsiębiorca wynajmujący przenośne toalety i urządzenia sanitarne.

Jednocześnie informuję, że w związku z koniecznością złożenia **do końca kwietnia 2023 r. sprawozdań** dotyczących odbiorów nieczystości ciekłych dokonanych w pierwszym kwartale bieżącego roku, **postulaty zawarte w niniejszej petycji mają charakter pilny z punktu widzenia interesu podmiotów wnoszących petycję.**

Uzasadnianie

Stan faktyczny i prawny uzasadniający wniesienie petycji

Na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1549) doszło do daleko idącej nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. I tak, wśród kluczowych zmian prawnych należy wskazać:

- 1) **rozszerzenie od 1 stycznia 2023 r. zakresu informacji**, które powinni ewidencjonować oraz raportować w ramach kwartalnych sprawozdań przedsiębiorcy wynajmujący przenośne toalety i urządzenia sanitarne (zmiana art. 9o ust. 3 ucpg);
- 2) **wprowadzenie nieznanych dotąd sankcji** związanych z przekazywaniem nieczystości ciekłych do oczyszczalni ścieków niespełniającej wymagań dla danej aglomeracji, w tym możliwość nakładania kar pieniężnych w wysokości od 1000 zł do 10 000 zł za każde dostarczenie nieczystości ciekłych do oczyszczalni ścieków niespełniającej wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe (art. 9xb ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 7 ust. 6c ucpg).

Niezależnie od powyższych zmian, które są szczególnie istotne dla przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne, nowelizacja przewiduje także inne rozwiązania prawne mające na celu dostosowanie polskich regulacji prawnych do przepisów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40, z późn. zm.). Wśród nich można wskazać m.in.

-
- realizację kamienia milowego odnoszącego się do monitorowania i kontroli indywidualnych systemów oczyszczania ścieków ujętego w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności, w ramach reformy B3.1. "Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich" zawartego w celu B3. "Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie degradacji środowiska";
 - dostosowanie obowiązujących przepisów w celu spełnienia przez Polskę w pełni wymagań dyrektywy 91/271/EWG;
 - doprecyzowanie procedur związanych z wyznaczaniem, zmianą lub likwidacją aglomeracji;
 - usprawnienie procedur związanych z krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK), w szczególności procedur sprawozdawczych, doprecyzowanie zakresu sprawozdawczego;
 - zapewnienie odpowiedniej jakości oczyszczania ścieków odprowadzanych taborem asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, w zależności od wielkości aglomeracji, z której pochodzą¹.

Co istotne, nowe regulacje prawne nie uwzględniają specyfiki działalności realizowanej przez przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne. W rezultacie dochodzi do zrównania sytuacji prawnej dostawców przenośnych urządzeń sanitarnych z branżą asenizacyjną, mimo występowania istotnych różnic w specyfice ich działalności.

Uwarunkowania techniczne oraz organizacyjne, które uzasadniają petycję

Przechodząc do uzasadnienia wniosku objętego niniejszą petycją należy podkreślić, iż istnieje szereg argumentów technicznych oraz organizacyjnych, które uzasadniają wyłączenie działalności obejmującej wynajem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych spod ogólnych regulacji dotyczących nieczystości ciekłych. Mianowicie, przemawia za tym:

- 1) tymczasowa lokalizacja przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych na nieruchomości;

¹ Pełny wykaz celów, które realizuje Nowelizacja wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, Druk sejmowy nr 2262 (Sejm IX kadencji).

-
- 2) specyfika taboru oraz logistyki odbioru nieczystości z przenośnych urządzeń sanitarnych;
 - 3) brak możliwości wskazania dokładnego adresu odbioru nieczystości;
 - 4) nadmiarowe i zbędne obciążenie urzędów gmin;
 - 5) niewielki udział nieczystości ciekłych pochodzących z przenośnych toalet oraz urządzeń sanitarnych w ogólnym strumieniu ścieków komunalnych.

Poniżej szczegółowo zaprezentowano argumenty przemawiające za głównym postulatem objętym niniejszą petycją, tj. koniecznością pilnego uproszczenia regulacji prawnych we wskazanym zakresie.

Tymczasowa lokalizacja przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych na nieruchomości

Przenośne kabiny sanitarne mają charakter urządzeń:

- 1) zastępczych (np. stosowane na wypadek awarii systemu kanalizacyjnego),
- 2) tymczasowych (np. na placach budowy) oraz
- 3) okazjonalnych (np. obsługa imprez masowych).

Należy podkreślić, że tego typu urządzenia cechuje mobilność, a więc **nie są trwale związane z gruntem**. Co więcej, przenośne kabiny sanitarne są stasowane na nieruchomości przez relatywnie krótki okres czasu. Zazwyczaj cykl użytkowania kabiny na jednej nieruchomości nie przekracza 2 miesięcy. Jak wynika natomiast z doświadczeń przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne, jedna kabina zwykle zmienia lokalizację ok. 3 razy w ciągu jednego kwartału.

Innymi słowy, w obrocie występuje duża migracja tego rodzaju urządzeń, co znacznie utrudnia prowadzenie szczegółowej ewidencji na temat gromadzonych w nich nieczystości.

Problem ten dotyczy nie tylko przedsiębiorców prowadzących tego rodzaju działalność, ale także gmin, które mają obowiązek prowadzić ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Jak wskazują same gminy, w wielu przypadkach brak jest możliwości kontroli przenośnych toalet na nieruchomości (np. ustawianych na jedną dobę), czy też kontroli krotkości opróżnień tych toalet².

² Zob. uwagi Wydziału Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Kraków do projektu ustawy o zmianie ustawy - prawo wodne oraz niektórych innych ustaw oraz projektu rozporządzenia MKiŚ w sprawie oceny występowania

I tak, nowo dodany art. 6 ust. 5aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.; dalej: „ucpg”), nakłada na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązek prowadzenia kontroli właściciela nieruchomości, o której mowa w 6 ust. 5a ucpg, **co najmniej raz na dwa lata** zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym. **Realizacja tego obowiązku w odniesieniu do okazjonalnie wynajmowanych toalet wydaje się być niemożliwa do realizacji.** Co więcej, znacznie wykracza poza wymagania stawiane w Dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Specyfika taboru oraz logistyki odbioru nieczystości

Tabor stosowany przez przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne ma zupełnie inne parametry niż w przypadku standardowych wozów asenizacyjnych. Mianowicie, pojemność zbiornika w pojazdach asenizacyjnych do obsługi kabin wynosi średnio ok. 1,0-2,5 m³. W przypadku standardowych pojazdów asenizacyjnych pojemność zbiornika na nieczystości ciekłe mieści się w przedziale od ok. 8 m³ do nawet 20 m³. **Oznacza to, że standardowy wóz asenizacyjny ma nieporównywalnie większą pojemność od wozów stosowanych przez przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne.**

Różnice pojemności zbiorników wynikają ze specyfiki opróżnianych urządzeń (kabin). Otóż, standardowa pojemność kabiny sanitarnej (toalety) wynosi ok. 300 litrów (0,3 m³)³. Bardzo często przy odbiorze kabiny jest ona zapełniona tylko częściowo (np. w 50-70%). Wynika to z wielu czynników (np. krótki czas użytkowania, niewielka liczba użytkowników, obawa przed jej przepelnieniem, kwestie sanitarne). **W rezultacie zapełnienie zbiornika w pojeździe asenizacyjnym wymaga częstokroć realizacji od kilkunastu do nawet kilkudziesięciu odbiorów, aby zapełnić zbiornik w pojeździe asenizacyjnym, a tym samym umożliwić jego zrzut na stacji zlewnej.**

Ponadto, zastępczy charakter przenośnych kabin sanitarnych powoduje, że gęstość ich posadowienia jest zwykle niewielka. Zdarza się, że w danej gminie, czy też aglomeracji występuje

znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska w przypadku zanieczyszczenia powierzchni ziemi (znak: GK-05.7001.12.2022.EK).

³ Dla porównania, standardowa pojemność zbiornika bezodpływowego (tzw. szamba) wynosi ok. 8-10 m³.

kilka kabin, ale nie wszystkie wymagają opróżnienia w danym cyklu odbioru. W konsekwencji cykl logistyczny pojazdu asenizacyjnego w przypadku mniejszych gmin jest zwykle realizowany na terenie wielu miejscowości, a tym samym wielu aglomeracji w rozumieniu Prawa wodnego. Takie postępowanie jest uzasadnione nie tylko ekonomicznie, ale także ekologicznie (m.in. pozwala zoptymalizować logistykę odbiorów, a tym samym ogranicza zużycie zasobów, zmniejsza ślad węglowy itp.).

W praktyce oznacza to jednak, że przedsiębiorca odbierający nieczystości z przenośnych kabin sanitarnych w ramach jednego odbioru generuje obowiązki sprawozdawcze w wielu gminach. Dodatkowo, komplikuje to kwestię zrzutu nieczystości na oczyszczalniach ścieków. Bardzo często gminy nie uwzględniają specyfiki działalności obejmującej wynajem przenośnych urządzeń sanitarnych i oczekują zrzutu wyłącznie na lokalnej stacji zlewnej. Z drugiej strony, specyficzny ładunek ścieków z kabin sanitarnych często wymaga przyjęcia na większych oczyszczalniach, które posiadają odpowiednie systemy oczyszczania ścieków.

Brak możliwości wskazania dokładnego adresu

Bardzo często przenośne toalety są wykorzystywane w związku z realizacją imprez masowych, gdzie nie jest możliwe wskazanie jednoznacznego adresu, a także innych podmiotów sezonowo (np. kabiny są ustawiane na plaży, na placu, w polu, w parku lub w ciągu ulic). Ponadto, kabiny są zamawiane przez wojsko na poligonach, czy też w miejscach prowadzenia ćwiczeń przez policję lub inne służby. Dotyczy to również wynajmu kabin przez gminy (np. na potrzeby obsługi kąpielisk).

W opisanych sytuacjach wskazanie precyzyjnego adresu może być niemożliwe z uwagi na aspekty techniczno-organizacyjne (brak jednoznacznego adresu). Ponadto, ujawnienie tych danych może stanowić zagrożenie dla ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa (np. w przypadku realizacji zamówień przez wojsko, policję lub inne służby).

Nadmiarowe i zbędne obciążenie urzędów gmin

Przedstawione powyżej okoliczności rodzą także szereg problemów na poziomie realizacji zadań przez gminy, które odpowiedzialne są m.in. za:

-
- 1) wydawanie zezwoleń na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (art. 7 ucpg);
 - 2) ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej (art. 3 ust. 3 ucpg).

Część gmin wskazuje, że ewidencjonuje wszystkie kabiny sanitarne zlokalizowane na terenie gmin, mimo iż często czas ich posadowienia nie przekracza jednego dnia. Dlatego też stosowanie wprost przepisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych prowadzi do wielu nadmiarowych działań ewidencyjnych.

Co istotne, działania te w żaden sposób nie wpływają na ochronę środowiska, życia i zdrowia ludzi. Wręcz przeciwnie, gminni specjaliści do spraw ochrony środowiska i gospodarki komunalnej poświęcają nieproporcjonalnie dużo czasu na obsługę administracyjną zdarzeń dotyczących przenośnych toalet i kabin sanitarnych (ewidencjonowanie migrujących kabin, zmiany i aktualizacje zezwoleń), zamiast prowadzić kontrolę w miejscach, które są prawdziwym źródłem zanieczyszczeń (nieszczelne szamba, nielegalne zrzuty nieczystości do rowów i innych odbiorników, odbiór nieczystości przez osoby nieuprawnione, nieprawidłowe postępowania z odebranymi nieczystościami).

Niewielki udział Branży w ogólnym strumieniu ścieków komunalnych

Kończąc należy w tym miejscu podkreślić, że nieczystości z przenośnych toalet i kabin sanitarnych mają znikomy udział w ogólnym strumieniu ścieków komunalnych. Jak wynika z szacunków Głównego Urzędu Statystycznego, ilość ścieków ogółem, które zostały odprowadzone siecią kanalizacyjną w 2020 r. wynosiła 1 344 hm³, z czego z gospodarstw domowych było to ok. 1 002,6 hm³.

Z kolei, jak wynika z estymacji dokonanej przez przedsiębiorców zajmujących się wynajmem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych, łączny strumień nieczystości ciekłych pochodzących z

tych urządzeń stanowi ok. 1,2 hm³ rocznie⁴. **Tym samym, stanowi to zaledwie 0,12% ścieków pochodzących z gospodarstw domowych, które zostały odprowadzone siecią kanalizacyjną.** Ten udział będzie jeszcze mniejszy przy uwzględnieniu w strumieniu ścieków także nieczystości ciekłych (sic!).

Uzasadnienie dla właściwości rzeczowej

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 937 ze zm.), Minister Infrastruktury jest ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Jak stanowi natomiast art. 2 ust. 4 ucpg, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej jest m.in. właściwy do określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, warunków wprowadzania nieczystości ciekłych do stacji zlewnych, biorąc pod uwagę:

- 1) bezpieczeństwo i zdrowie osób obsługujących stacje zlewne;
- 2) ochronę wyposażenia technicznego stacji zlewnych;
- 3) wpływ mieszaniny nieczystości ciekłych na mechaniczno-biologiczne procesy oczyszczania;
- 4) ochronę wód przed zanieczyszczeniem.

Ponadto, Minister Infrastruktury był podmiotem odpowiedzialnym za procedowanie Projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Numer z wykazu Rządowego Centrum Legislacji: UC112). Stąd też nie ulega wątpliwości, że jest to organ właściwy kompetencyjnie do zakresu regulacji objętej niniejszą petycją.

Niemniej jednak, z uwagi na krzyżujące się zakresy kompetencji innych organów, tj.:

- Ministra Klimatu i Środowiska, jako ministra właściwego ws. ochrony środowiska oraz

⁴ Na potrzeby wyliczenia zastosowano następujące założenia: (1) łączna liczba kabin w obrocie stosowana przez branżę: 100 000 sztuk; (2) średnia pojemność zapelnienia kabiny: 250 litrów nieczystości ciekłych; (3). na potrzeby wyliczeń przyjęto, że jedna kabina jest opróżniana raz na tydzień, tj. 4 razy w miesiącu. Na tej podstawie szacowana ilość nieczystości ciekłych generowanych w przenośnych sanitarnych w miesiącu wynosi ok. 100 000 m³, co stanowi 0,1 hm³. W ocenie Przedsiębiorców reprezentujących Branżę, proponowany sposób wyliczenia jest bardzo zachowawczy i realna ilość nieczystości odbieranych z przenośnych urządzeń sanitarnych może być znacznie mniejsza.

-
- Ministra Rozwoju i Technologii, jako ministra właściwego ws. gospodarki, w tym odpowiedzialnego za kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej.

- niniejszą petycję przekazuje się do wiadomości ww. organów.

Uzasadnienie dla zmian prawa proponowanych w ramach petycji

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny, a także uwarunkowania techniczne i organizacyjne, uznano za niezwykle istotne podjęcie działań mających na celu uproszczeniu regulacji prawnych w zakresie obejmującym sprawozdawczość oraz tryb uzyskiwania zezwoleń przez przedsiębiorców zajmujących się wynajmem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych.

I tak, wśród kluczowych postulatów wnioskodawcy wskazano następujące.

Postulat 1.

„Zdefiniowanie w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach pojęcia „przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych” w celu:

- a. nadania podmiotom wynajmującym przenośne toalety i urządzenia sanitarne odrębnego statusu prawnego od przedsiębiorców posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 ucpg;*
- b. dostosowania obowiązków prawnych, w tym trybu uzyskiwania zezwoleń oraz zakresu prowadzonej sprawozdawczości do charakteru działalności prowadzonej przez przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne”.*

Uzasadnienie dla proponowanej zmiany prawa

Nie ulega wątpliwości, że właściwe zdefiniowanie „przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych” jest niezbędne dla uregulowania ich statusu prawnego. Pozwoli to wyraźnie wyodrębnić obowiązki i specyfikę przedsiębiorców zajmujących się klasyczną działalnością asenizacyjną, od przedsiębiorców wynajmujących toalety i przenośne kabiny sanitarne.

Stąd też w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.) proponuje się dodanie w art. 1 po pkt 3 pkt 3a definicji przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych w następującym brzmieniu:

„przenośne toalety i urządzenia sanitarne – rozumie się przez to ruchome urządzenia, niezwiązane trwale z gruntem, wyposażone w zbiornik bezodpływowy przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych, w szczególności przenośne kabiny toaletowe, przenośne umywalki, przenośne pisuary lub przenośne kontenery sanitarne”.

Postulat 2.

„Uproszczenie zakresu sprawozdań składanych przez podmioty zajmujące się wynajmem przenośnych toalet oraz urządzeń sanitarnych, w szczególności poprzez wyłączenie z zakresu sprawozdań składanych przez tych przedsiębiorców:

- a. informacji o ilości odebranych z obszaru gminy nieczystości ciekłych w podziale na nieczystości pochodzące z obszaru aglomeracji wyznaczonej na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, oraz spoza obszaru aglomeracji wyznaczonej na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;*
- b. informacji o liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane nieczystości ciekłe, wraz z wykazem adresów tych nieruchomości.”*

Uzasadnienie dla proponowanej zmiany prawa

W tym miejscu należy podkreślić, że wnioskodawcy są gotowi kontynuować sprawozdawczość na dotychczasowych zasadach. Niemniej jednak, wobec szeregu odmienności technologicznych i organizacyjnych, które zostały wskazane w części 2 uzasadnienia, konieczne jest niezwłoczne uproszczenie sprawozdań dotyczących przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych.

Jak wskazano powyżej, wynika to ze specyfiki tego rodzaju działalności, i tak:

- zapełnienie zbiornika w pojeździe asenizacyjnym odbierającym zawartość przenośnych toalet lub urządzeń sanitarnych wymaga częstokroć realizacji od kilkunastu do nawet kilkudziesięciu odbiorów, często z terenu różnych gmin;
- w obrocie występuje duża migracja tego rodzaju urządzeń, co znacznie utrudnia prowadzenie szczegółowej ewidencji na temat gromadzonych w nich nieczystości;

-
- bardzo często kabiny są wykorzystywane w związku z realizacją imprez masowych, czy też w miejscach, gdzie nie jest możliwe wskazanie jednoznacznego adresu;
 - stosowanie wprost przepisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych prowadzi do wielu absurdalnych i nadmiarowych działań ewidencyjnych po stronie urzędów gmin;
 - nieczystości pochodzące z przenośnych toalet i kabin sanitarnych mają znikomą udział w ogólnym strumieniu ścieków komunalnych (realnie poniżej 0,10% wszystkich ścieków).

Mając na uwadze powyższe, aktualne przepisy w zakresie sprawozdawczości generują szereg obowiązków administracyjnych, które mogą doprowadzić do wstrzymania rozwoju tego sektora usług. Ponadto, pojawiające się w tym kontekście wątpliwości prawne, wynikające z nieuwzględnienia specyfiki tego rodzaju działalności stwarzają szereg ryzyk prawnych. Mowa w tym wypadku chociażby o próbie kwestionowania sprawozdań czy też oczekiwania od przedsiębiorców danych, niemożliwych do wykazania.

Postulat 3.

„Ograniczenie stosowania art. 7 ust. 6c ucpg wobec nieczystości ciekłych pochodzących z przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych, który zobowiązuje przedsiębiorców do dostarczania nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe”.

Uzasadnienie dla proponowanej zmiany prawa

Wskazana zmiana jest kluczowa dla podmiotów prowadzących działalność obejmującą wynajem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych. Wynika to z ograniczonej możliwości weryfikacji granic aglomeracji wyznaczonych na podstawie ustawy Prawo wodne w przypadku działalności prowadzonej przez ww. podmioty.

Jak wskazano powyżej, wypełnienie zbiornika w pojeździe asenizacyjnym odbierającym zawartość przenośnych toalet lub urządzeń sanitarnych wymaga częstokroć realizacji od kilkunastu do nawet

kilkudziesięciu odbiorów, często z terenu różnych gmin. W praktyce oznacza to, że przy jednym odbiorze dochodzi do mieszania nieczystości pochodzących z wielu różnych gmin. a tym samym z wielu różnych aglomeracji.

Należy natomiast zauważyć, że skład tych ścieków jest w zasadzie identyczny, bez względu na miejsce ich wytworzenia.

Co więcej, przepisy dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych koncentrują się na rozwiązaniach stacjonarnych (kanalizacja oraz systemy indywidualne takie jak zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków). Stąd też zrównanie wymagań w tym zakresie jest oderwane od celów dyrektywy i powinno zostać uproszczone.

W tym kontekście podmioty odbierające nieczystości ciekłe z przenośnych toalet oraz urządzeń sanitarnych oczywiście powinny dostarczać ścieki do oczyszczalni ścieków spełniających wymagania aglomeracyjne, ale powinny posiadać w tym zakresie większą swobodę niż klasyczne firmy asenizacyjne. Takie rozwiązanie pozwoliłoby z jednej strony zapewnić odpowiednią jakość oczyszczania ścieków, zgodnie z dyrektywą Rady 91/271/EWG, a z drugiej wyeliminowałoby nieuzasadnione sankcje.

Należy bowiem zauważyć, że część gmin błędnie interpretuje art. 7 ust. 6a ucpg twierdząc, iż „*oczyszczalnią spełniającą wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (...), przewidziane dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji*” jest wyłącznie konkretna oczyszczalnia ścieków (stacja zlewna) wyznaczona dla tej konkretnej aglomeracji. Tym samym gminy podejmują w sposób nieuprawniony działania zmierzające do ograniczenia zrzutu pobranych z ich terenów nieczystości na innych oczyszczalniach, które często posiadają wyższe parametry oczyszczania ścieków komunalnych. Przykładowo, ma to miejsce w przypadku gdy wóz asenizacyjny opróżniający kilkanaście kabin zrzuca się na „największej” oczyszczalni spośród tych, które funkcjonują w granicach obsługiwanych aglomeracji.

Podsumowując, zmiana przepisów w tym zakresie umożliwiłaby ograniczenie praktyk prowadzonych przez część gmin, przy jednoczesnym osiągnięciu celów środowiskowych.

Postulat 4.

„Przeniesienie właściwości rzeczowej podmiotu odpowiedzialnego za wydawanie zezwoleń na wynajem przenośnych urządzeń sanitarnych na organ administracji publicznej szczebla wojewódzkiego lub centralnego, w celu ograniczenia biurokracji związanej z koniecznością uzyskiwania odrębnych decyzji w każdej z gmin, na terenie której działalność prowadzi przedsiębiorca wynajmujący przenośne toalety i urządzenia sanitarne.”

Powyższy postulat ma na celu ograniczenie liczby postępowań administracyjnych związanych z wydawaniem zezwoleń na tego rodzaju działalność. Należy bowiem zauważyć, że klasyczna działalność asenizacyjna zwykle ogranicza się do terenu kilku gmin. W przypadku działalności związanej z wynajmem przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych mamy do czynienia z dużym rozproszeniem obsługiwanych nieruchomości. W rezultacie obszar działania tego rodzaju firm często obejmuje województwo, kilka województw, a w niektórych przypadkach nawet obszar całego kraju.

W rezultacie zdarza się, że jeden przedsiębiorca posiada kilkaset, a nawet więcej zezwoleń (sic!). Obsługa administracyjna tak dużej liczby zezwoleń jest operacyjnie niezwykle złożona, a także generuje liczne obowiązki sprawozdawcze. Jak stanowi natomiast art. 9xb ust. 1 pkt 2 ucpg w brzmieniu od 1 stycznia 2023 r., „podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, który przekazuje po terminie sprawozdanie, o którym mowa w art. 9o - podlega karze pieniężnej w wysokości 300 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 90 dni”.

Co istotne, ww. kary pieniężne nakłada, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Przykład ten obrazuje, że nawet 1 dzień zwłoki, przy dużej liczbie zezwoleń może generować sankcje liczone w dziesiątkach tysięcy złotych dziennie.

Stąd też wydaje się, że ogólna właściwość rzeczowa wójta (burmistrza / prezydenta miasta) jest w tym wypadku nieadekwatna do specyfiki tego rodzaju działalności.

Reasumując, zrównanie sytuacji prawnej przedsiębiorców wynajmujących przenośne toalety i urządzenia sanitarne z podmiotami zajmującymi się wywozem nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków jest w tym wypadku niezasadne, co wykazano szczegółowo powyżej.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że dostęp do przenośnych toalet i urządzeń sanitarnych stanowi remedium na wiele współczesnych problemów środowiskowych. Jest to rozwiązanie nieporównywalnie bardziej ekonomiczne niż budowanie stałych toalet (szaletów), a jednocześnie zapewnia równie wydajny stopień oczyszczania ścieków komunalnych. Co więcej, cieszy się uznaniem użytkowników, którzy chętnie korzystają z tego typu urządzeń. W rezultacie pozwala to budować prawidłowe nawyki w społeczeństwie i sprzyja ochronie środowiska.

Mając na uwadze skutki ostatnich zmian prawa wnioskodawcy dostrzegają szereg barier prawnych, które w istotny sposób utrudniają prowadzenie tego rodzaju działalności, a zjawisko to może eskalować w związku ze zbliżającym się okresem sprawozdawczym. W rezultacie nowe prawo nie tylko narusza interes podmiotów wnoszących petycję, ale także w interes publiczny, w tym ochronę środowiska oraz ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych wynikających z braku dostępu do niezbędnych urządzeń higieniczno-sanitarnych.

Wobec powyższego wnoszę jak w petitum i liczę na pozytywne odniesienie się do treści niniejszej petycji.
